

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 21. rujna 2022.

[[Multimedia](#)]

Apostolsko putovanje u Kazahstan

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Protekli tjedan, od utorka do četvrtka, boravio sam u posjetu Kazahstanu, velikoj zemlji u središnjoj Aziji, prigodom sedmog Kongresa poglavara svjetskih i tradicionalnih religija. Još jednom upućujem svoju zahvalu Predsjedniku Republike i drugim vlastima Kazahstana na srdačnoj dobrodošlici koja mi je priređena i na velikodušnom zalaganju oko organizacije. Od srca također zahvaljujem biskupima i svim suradnicima na velikom poslu koji su obavili, a prije svega na radosti koju su mi pružili time što sam ih mogao susresti i vidjeti ih sve zajedno na okupu.

Kao što sam rekao, glavni razlog toga putovanja bilo je sudjelovanje na *Kongresu poglavara svjetskih i tradicionalnih religija*. Ovu inicijativu već dvadeset godina priređuju vlasti te zemlje koja se svijetu predstavlja kao mjesto susreta i dijaloga, u ovom slučaju na vjerskoj razini, te, dakle, kao protagonist u promicanju mira i ljudskoga bratstva. Bio je to sedmi kongres po redu: zemlja iza koje je tek trideset godina neovisnosti, već je sedam puta organizirala taj kongres, svake tri godine jedan. To znači staviti religije u središte zalaganja za izgradnju svijeta u kojem jedni druge slušamo i poštujemo različitost. A to nije relativizam, ne: to je slušanje i poštivanje. A to se mora priznati kazahstanskoj vladi koja, nakon što se oslobodila jarma ateističkog režima, sada predlaže put uljuđenosti, jasno osuđujući fundamentalizam i ekstremizam. To je uravnotežen stav i stav

jedinstva.

Kongres je raspravljao i odobrio *Završnu deklaraciju*, koja je u kontinuitetu s onom potpisanom u Abu Dhabiju u veljači 2019. o ljudskom bratstvu. Volim tumačiti taj korak naprijed kao plod hoda čiji počeci sežu u prošlost: tu, naravno, mislim na povijesni Međureligijski susret za mir koji je sazvaio sveti Ivan Pavao II. u Asizu 1986., a koji je bio jako kritiziran od onih kojima nedostaje dalekovidnosti; tu mislim na dalekovidni pogled svetog Ivana XXIII. i svetog Pavla VI.; a i na pogled velikih duhova drugih religija – podsjetit ću samo na Mahatmu Gandhija. Ali kako ne spomenuti tolike mučenike, muškarce i žene svih dobi, jezika i naroda, koji su vlastitim životom platili vjernost Bogu mira i bratstva? Znamo: svečani trenuci su važni, ali iza toga slijedi svakodnevno zalaganje, konkretno svjedočenje koje gradi bolji svijet za sve.

Osim Kongresa, ovo putovanje mi je omogućilo susresti se s *vlastima* Kazahstana i *Crkvom* koja živi u toj zemlji.

Nakon posjeta Predsjedniku Republike – kojemu još jednom zahvaljujem na ljubaznosti – pošli smo u novu Koncertnu dvoranu, gdje sam imao priliku obratiti se obnašateljima vlasti, predstavnicima civilnog društva i diplomatskog zbora. Istaknuo sam poziv Kazahstana da bude *zemlja susreta*: u Kazahstanu, naime, zajedno žive pripadnici oko stotinu i pedeset etničkih skupina i govori se više od osamdeset jezika. Taj poziv, koji se može zahvaliti njegovim zemljopisnim značajkama i njegovoj povijesti – poziv da bude zemlja, susreta, kultura i jezika – prihvaćen je i prigrljen kao jedan put, koji zavrjeđuje da ga se ohrabri i podrži. Izrazio sam, jednako tako, želju da se nastavi izgradnja sve zrelije demokracije, sposobne učinkovito odgovoriti na zahtjeve čitavoga društva. To je teška zadaća, koja zahtijeva vremena, ali već je potrebno priznati da je Kazahstan donio vrlo pozitivne odluke, poput odluke da kaže „ne“ nuklearnom oružju i dobre energetske i ekološke politike. To je bilo hrabro. U trenutku ovoga tragičnog rata gdje neki razmišljaju o nuklearnom oružju – jedna ludost – ta zemlja od samoga početka kaže „ne“ nuklearnom oružju.

Kad je riječ o Crkvi, bio sam tako radostan što sam upoznao zajednicu sretnih, radosnih ljudi, ljudi s entuzijazmom. Katolici su malobrojni u toj tako velikoj zemlji. Ali to stanje, ako se živi s vjerom, može uroditi evanđeoskim plodovima: prije svega *blaženstvom malenosti*, biti kvasac, sol i svjetlo oslanjajući se samo na Gospodina, a ne na neki oblik ljudske relevantnosti. Nadalje, ta malobrojnost poziva da se razvija *odnose s kršćanima drugih vjeroispovijesti*, kao i bratstvo sa svima. Dakle, malo stado, dà, ali otvoreno, ne zatvoreno, koje se ne ograđuje, brani, nego je otvoreno i puno povjerenja u djelovanje Duha Svetoga, koji slobodno puše gdje i kako hoće. Sjetili smo se i te manje lijepe strane, mučenikâ: mučenikâ tog svetog Božjeg naroda – jer je desetljećima trpio ateističko ugnjetavanje, sve do oslobođenja prije trideset godina – muškaraca i žena koji su u dugom razdoblju progonstva mnogo pretrpjeli za vjeru. Ubijani, mučeni, utamničeni zbog vjere.

S tim malim, ali radosnim stadom slavili smo euharistiju, također u Nur-Sultanu, na trgu Expo 2017, okruženom ultramodernom arhitekturom. Bilo je to na blagdan Uzvišenja Svetoga Križa. I to nas potiče na razmišljanje: u svijetu u kojem su napredak i nazadovanje isprepleteni, Kristov križ ostaje sidro spasenja: znak nade koja ne razočarava jer se temelji na ljubavi milosrdnog i vjernog Boga. Njemu ide naša zahvala za ovo putovanje i molitva da ono bude bogato plodovima za budućnost Kazahstana i za život Crkve hodočasnice u toj zemlji. Hvala.

Pozdrav hrvatskim hodočasnima

Radosno pozdravljam hrvatske hodočasnike, osobito vjernike Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj: članove Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova te Ministarstva branitelja kao i članove Vatrogasne zajednice, zajedno s njihovim obiteljima, u pratnji biskupa vojnog ordinarijata i svećenika. Dragi prijatelji, hodočašće koje trenutno vršite povodom dvadeset i pete obljetnice Vojnog ordinarijata, neka vam dade obnovljenu nadu i radost vjere, kako biste mogli nastaviti davati dragocjen doprinos vašega rada u društvu u kojemu živite. Neka vas na vašemu putu prati stalni zagovor Blažene Djevice Marije. Neka do svih vas doprije i moj blagoslov. Hvaljen Isus i Marija.

Apeli Svetoga Oca

Danas se obilježava Svjetski dan borbe protiv Alzheimerove bolesti, koja pogađa mnoge osobe koje su, zato što boluju od te bolesti, često gurnute na rub društva. Molimo za oboljele od Alzheimerove bolesti, za njihove obitelji i za one koji se s ljubavlju za njih brinu, kako bi ih se sve više podržavalo i pomagalo. U molitvu uključujem također muškarce i žene s dijalizom, hemodijalizom i transplantacijom, čiji su se predstavnici okupili ovdje na Trgu.

Također bih želio ukazati na zastrašujuću situaciju u kojoj se nalazi napaćena Ukrajina. Kardinal Krajewski je tamo otišao po četvrti put. Jučer mi je telefonirao, ondje provodi vrijeme, pomažući na području Odese, pružajući veliku blizinu. Pričao mi je o boli toga naroda, djelima divljaštva, monstroznostima, pronađenim mrtvim tijelima s vidljivim tragovima mučenja. Ujedinito se s tim plemenitim i mučeničkim narodom.